

ร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนโรงเรียนหนองน้ำใส
ต.หนองน้ำใส อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

โดย

ศูนย์วุฒิอาสาธนาคารสมองจังหวัดนครราชสีมา

หลักการและเหตุผลในการเลือกพัฒนาโรงเรียนหนองน้ำใส

- พบปัญหาสุขภาพของนักเรียน 2 คน ป่วยมีอาการปวดท้องมาก (ขณะเข้าค่ายปฏิบัติธรรมวัดหลวงตาแฮร์) นสพ.สมพงษ์ นิยมสรวญ วุฒิอาสาฯ ได้เก็บตัวอย่างอุจจาระนักเรียน 17 ราย ตรวจพบไข่พยาธิปากขอ 2 ราย ทางโรงเรียนได้ขอให้วุฒิอาสาฯ ช่วยในการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนทุกคน
- พญ.พยอม บุรณสิน เป็นผู้นำการขับเคลื่อนประสานงานขอความร่วมมือในการแก้ปัญหา
- โรงพยาบาลสีคิ้ว จัดการประชุมเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งขอให้ทางโรงเรียนหนองน้ำใส เก็บตัวอย่างอุจจาระนักเรียน 2 รายเดิม ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อตรวจวินิจฉัยโรคที่โรงพยาบาลสีคิ้ว รวม 10 ราย พบไข่พยาธิ 6 ราย
  - ที่ประชุมประเมินความเสี่ยงและภาวะการระบาดของโรคพยาธิปากขอในนักเรียน
  - แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบและวางแผนดำเนินการให้ได้ข้อสรุปภายใน 2 เดือน
- **วุฒิอาสาฯ ให้การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม**

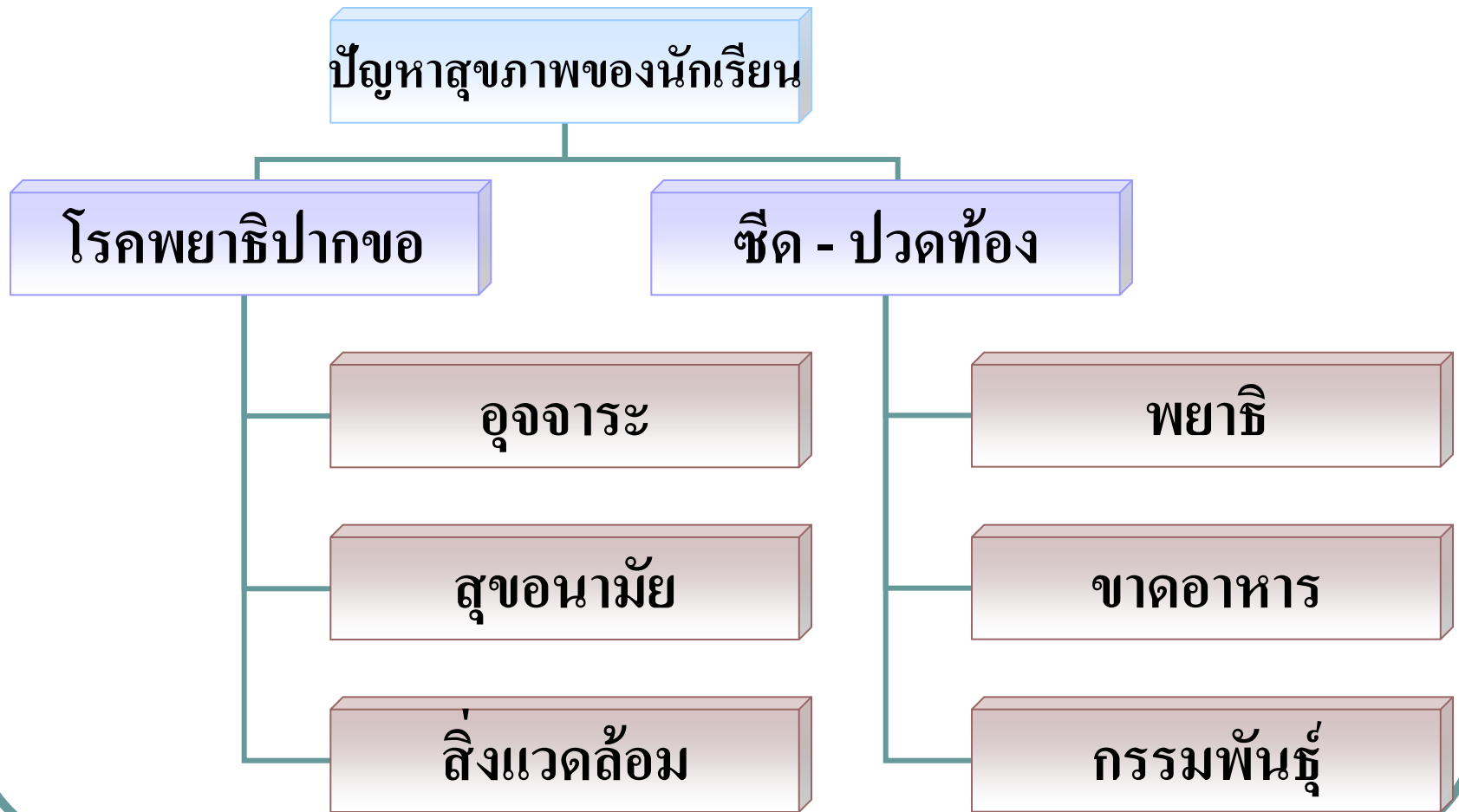
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

- โรงเรียนระดับประถมศึกษา ตั้งอยู่ใน ต.หนองน้ำใส อ.สีคิ้ว
- หมู่บ้านที่อยู่ในความดูแลของโรงเรียนทั้งหมด 7 หมู่ คือ หมู่ 1 2 5 8 10 12 และ 13 (จำนวน 18 หมู่บ้าน)
- บุคลากรในโรงเรียน คุณครู 22 คน และภารโรง 2 คน
- จำนวนนักเรียน 609 คน โดยแบ่งเป็นระดับชั้น
  - อนุบาล 1 และ 2 จำนวน 141 คน (ร้อยละ 23.2)
  - ประถม 1-6 จำนวน 468 คน (ร้อยละ 76.8)
  - ค่ามัธยฐานอายุ 9 ปี (ช่วง 4-14 ปี)

โครงการที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน

- โครงการแก้ปัญหาโรคพยาธิในนักเรียน
- โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม
- โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน
- โครงการอบรมการจัดการขยะในโรงเรียนและชุมชน

1. โครงการแก้ปัญหาโรคพยาธิในนักเรียน

หน่วยงานที่ร่วมมือในการแก้ปัญหา

- โรงพยาบาลสีคิ้ว เจาะเลือดเพื่อตรวจหาภาวะซีด
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ทำการสอบสวนโรค และเก็บอุจจาระนักเรียน ป.1 – ป. 6 รวมจำนวน 609 ราย
- ภาควิชาปรสิตวิทยา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจอุจจาระทางห้องปฏิบัติการทุกรายที่ส่งตรวจ
- สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ 5 ร่วมทำการสอบสวนโรคและให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสุขอนามัยและโรคพยาธิปากขอ
- วุฒิสภาฯ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมพัฒนาโรงเรียนหนองน้ำใส

นสพ.สมพงษ์ นิยมสรวญ เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาฯ

ปัญหาสุขภาพของนักเรียน

โรคพยาธิปากขอ

ซึด - ปวดท้อง

อุจจาระ

พยาธิ

สุขอนามัย

ขาดอาหาร

สิ่งแวดล้อม

กรรมพันธุ์

พญ.พยอม บุรณสิน และคณะร่วมประชุมวางแผนแก้ปัญหา กับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่

ร่วมประชุมวางแผนแก้ปัญหา กับหน่วยงานต่างๆ ณ โรงพยาบาลสีคิ้ว

ที่ประชุมวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพอนามัยนักเรียน

วิเคราะห์
ปัญหา

เหตุที่ป่วย

ความรุนแรง

ป้องกัน
การเกิดซ้ำ

วิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพ

ภาวะการเป็นโรค

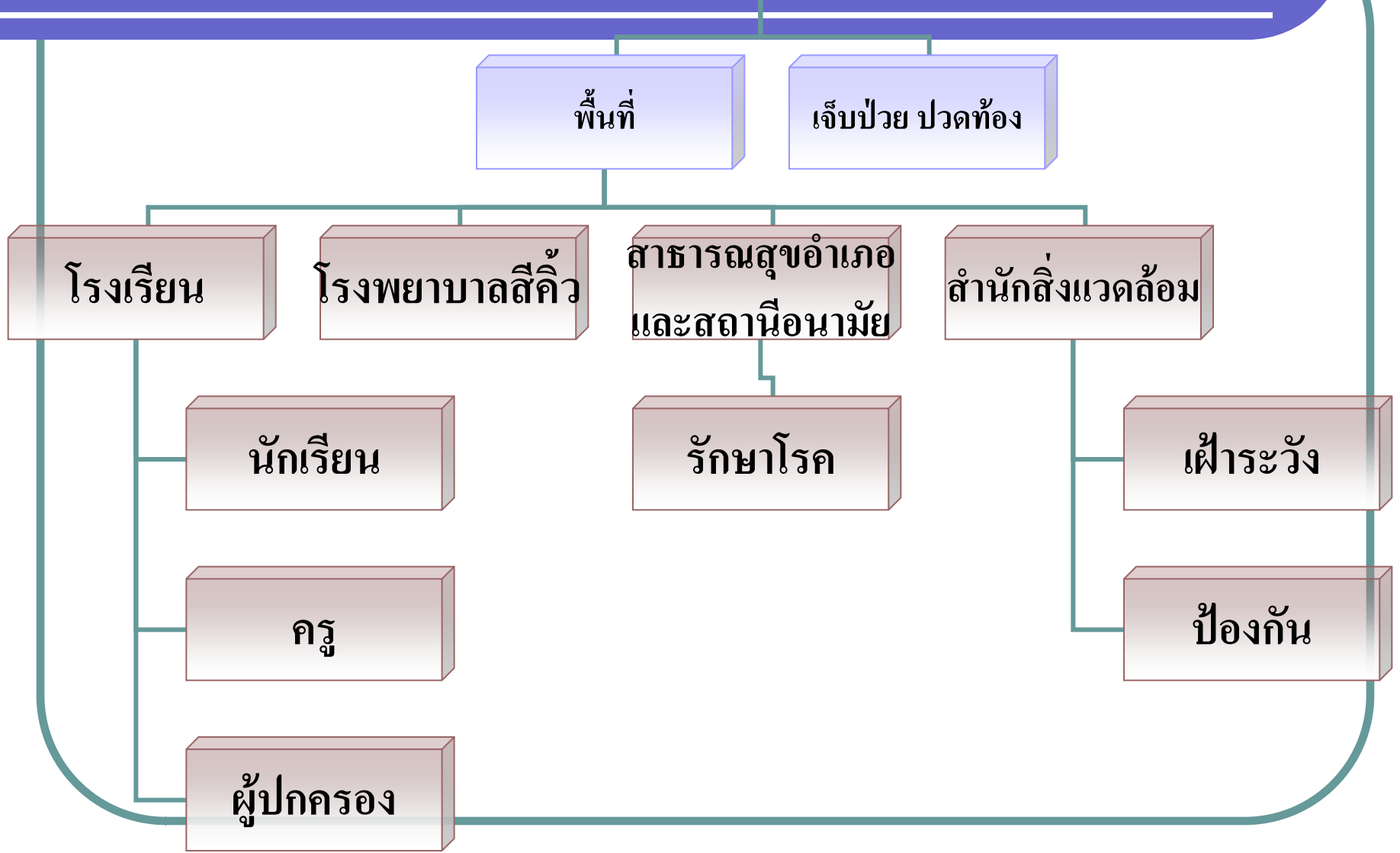
```
graph TD; A[ภาวะการเป็นโรค] --> B[โภชนาการ]; A --> C[อูจจาระ]; A --> D[ความเข้มของเลือด]
```

โภชนาการ

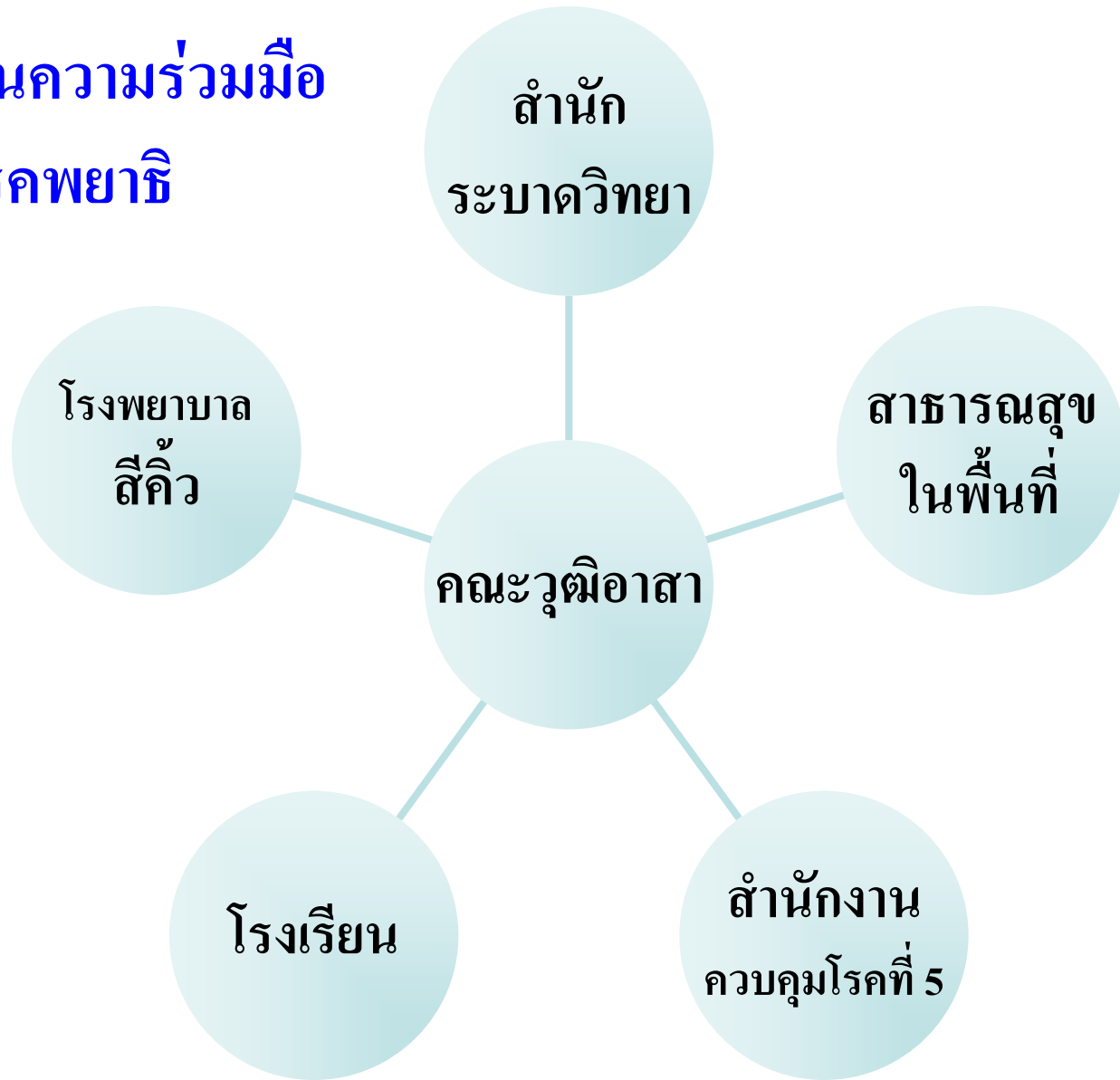
อูจจาระ

ความเข้ม
ของเลือด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประสานความร่วมมือ แก้ปัญหาโรคพยาธิ

สำนักกระบวนศึกษา กระทรวงสาธารณสุข

ทีมงานจากโรงพยาบาลสีคิ้วเจาะเลือดนักเรียน

- ตรวจหาความเข้มข้นของเลือด

การตรวจวิเคราะห์สุขภาพนักเรียน

นักเรียน 609 คน

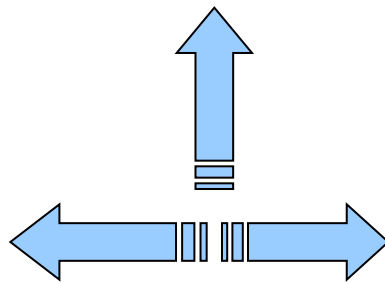
โรงพยาบาลสีคิ้ว

•นักเรียน 518 คน

ตรวจภาวะโลหิตจาง

•นักเรียน 591 คน

ตรวจดัชนีมวลกาย

สำนักกระบาด กรมควบคุมโรค

•สัมภาษณ์

นักเรียน 565 คน

•เก็บตัวอย่างอุจจาระ

นักเรียน 448 คน

สภาวะแวดล้อมภายในโรงเรียนและความเสี่ยงต่อการเกิดโรค

การรับประทานอาหารกลางวันในโรงเรียน

- นักเรียนรอรับอาหารจากคุณครู และที่นั่งรับประทานอาหาร

ห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน

- สภาพห้องน้ำในโรงเรียน

สภาวะความเสี่ยงที่พยาธิเข้าสู่ตัวนักเรียน

- นักเรียนไม่สวมรองเท้า

ที่ทิ้งขยะภายในโรงเรียน

สภาพบ้านของนักเรียนที่เป็นโรคพยาธิปากขอ

- สภาพบ้านของนักเรียนที่ไม่มีส้วม

ประชุมติดตามผล และข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาาร่วมกัน โรคพยาธิปากขอในนักเรียนโรงเรียนหนองน้ำใส

สรุปผลการตรวจสอบสุขภาพนักเรียน

- ผลตรวจออกจากระ ของ นักเรียน 609 คน
  - เป็นโรคพยาธิ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3
  - ชนิดของพยาธิที่พบ 3 ชนิดคือ พยาธิปากขอ พยาธิเข็มหมุดและพยาธิตัวตืด
- คำนวณหาค่าโภชนาการ (ค่า BMI) underweight 108 คน , overweight 15 คน ภาวะอ้วน 24 คน นอกนั้น ปกติ
- ผลการตรวจเลือด ค่า **Hct** พบภาวะซีด 3 ราย และ 1 รายที่มีภาวะซีดเป็นโรคพยาธิปากขอ

แนวทางแก้ปัญหาและสร้างความเข้มแข็งด้านสุขภาพ

